

Potrzebuję pieniędzy, obym wygrał na loterii.

Necesito dinero, ojalá me toque la lotería.

Lección 33: Necesito dinero, ojalá me toque la lotería.

Lekcja 33: Potrzebuję pieniędzy, obym wygrał na loterii.

¡Bienvenido de nuevo!

Witam Cię ponownie!

Nasza dzisiejsza lekcja poświęcona będzie życzeniom. Otóż nauczysz się, jak życzyć komuś powodzenia w różnych sytuacjach.

Równocześnie wprowadzę Cię w *modo de subjuntivo*, tłumaczony na polski jako *tryb łączący*, gdyż jest on nieodzowny do wyrażania życzeń. Tryb ten występuje w różnych czasach, ale my zajmiemy się dzisiaj czasem teraźniejszym. Dobra wiadomość jest taka, że znasz już jego formy z poprzedniej części kursu. W jednej z lekcji omawiałam tryb rozkazujący przeczący, *imperativo negativo*, a jego formy są równocześnie formami *presente de subjuntivo*, czyli *czasu teraźniejszego trybu łączącego*. Zatem formy czasowników będą tak naprawdę dla Ciebie powtórką.

Zacznijmy zatem naszą lekcję od omówienia zdania, które pojawia się w temacie.

Necesito dinero, ojalá me toque la lotería.

ojalá

oby

Ojalá jest krótkim, niepozornym słówkiem, za pomocą którego możesz wyrazić nadzieję, oczekiwania czy życzenia.

W powyższym przykładzie osoba ma nadzieję na wygraną na loterii.

tocar la lotería

wygrać na loterii

Jest to zwrot, który tłumaczony dosłownie na język polski oznacza *dotknąć loterię*, ale czasownik *tocar* odmieniamy tak jak *gustar*, czyli loteria dotyka kogoś, na przykład:

Me toca la lotería.

Wygrywam na loterii (dosł. loteria mnie dotyka).

Przykład w czasie przeszłym:

Le tocó la lotería.

Wygrał/a na loterii (dosł. dotknęła go/ją loteria).

W naszym powyższym zdaniu, wyrażającym życzenie wygrania na loterii, po zwrocie *ojalá* używamy *subjuntivo*.

Ojalá me toque la lotería. Czasownik *tocar* został odmieniony w trybie *subjuntivo*. Tak jak w przypadku *imperativo negativo* czasowniki kończące się na *-ar* odmieniamy jak te kończące się na *-er*. Czyli na przykład:

El tren está a punto de salir, ojalá lleguemos a tiempo.

Pociąg zaraz odjedzie, obyśmy dotarli na czas.

Przypominam Ci o zmianach ortograficznych związanych z pisownią. Jak widzisz na powyższym przykładzie, czasownika *llegar* w pierwszej osobie liczby mnogiej nie napiszemy *llegemos* z racji tego, że połączenie *ge* czytamy jak *he*. Cała odmiana tego czasownika pisana jest przez *gue*. Więcej informacji na ten temat znajdziesz w Ściądze.

W przypadku czasowników kończących się na *-er* oraz *-ir* w trybie *subjuntivo* będą się one odmieniać jak te kończące się na *-ar*, czyli na przykład:

Ojalá duerma bien esta noche.

Obym dobrze spał/a tej nocy.

lub

Ojalá puedas visitarme este fin de semana.

Obyś mógł/mogła mnie odwiedzić w ten weekend.

Tworzenie czasowników nieregularnych pokażę Ci na przykładzie czasownika *tener*.

Pierwszą osobą trybu *indicativo* jest *tengo* i ta właśnie forma będzie podstawą do tworzenia pozostałych w *subjuntivo*. Należy jedynie odciąć końcówkę *-o* i do pozostałej bazy dodawać odpowiednie końcówki, a ponieważ czasownik *tener* kończy się na *-er*, to dodawać będziemy końcówki czasowników na *-ar*, na przykład:

Ojalá tengas suerte en el examen, ya que no has estudiado nada.

Obyś miał/a szczęście na egzaminie, jako że nic się nie uczyłeś/aś.

ya que

jako że, ponieważ

Spójrz teraz jak to wygląda w innej osobie:

Ojalá nunca más tengamos que hacerlo.

Obyśmy nigdy więcej nie musieli tego robić.

Zawsze musisz przypomnieć sobie pierwszą osobę *indicativo*, żeby wiedzieć, czy czasownik będzie nieregularny. Weźmy może jeszcze czasownik *conocer*, którego pierwsza osoba to *conozco*. Zatem od tematu *conozc-*, dodając końcówki czasowników na *-ar*, utworzymy formę *subjuntivo*.

Ojalá lo conozcas algún día, es una persona maravillosa.

Obyś go poznał/a pewnego dnia, jest cudowną osobą.

Są też czasowniki, które nie podlegają tej zasadzie. Należą do nich *ser*, *ir*, *saber*, *haber*, *dar* oraz *estar*.

Poznamy teraz odmianę niektórych z nich na przykładach zdań, dzięki którym też możemy wyrażać nadzieje i oczekiwania.

Zacznijmy od czasownika *querer* - *chcieć*:

Mis padres quieren que vayamos a su casa para Navidad.

Moi rodzice chcą, abyśmy pojechali do nich do domu na Boże Narodzenie.

Wyrazić prośbę możesz również przy pomocy *preferir* - *woleć*:

Prefiero que no vayas al bosque de noche.

Wolałbym/wolałabym, żebyś nie chodził/a sam/a do lasu nocą.

albo *necesitar* - *potrzebować*:

Mi madre necesita que vayamos a la tienda a hacer compras.

Moja mama potrzebuje, żebyśmy poszli do sklepu (żeby) zrobić zakupy.

Możemy też za pomocą czasownika *esperar* wyrazić *nadzieję* czy *oczekiwanie*:

Espero que mis amigos vayan al cine conmigo.

Mam nadzieję, że moi przyjaciele pójdą ze mną do kina.

Jak widzisz, w powyższych zdaniach użyłam czasownika *ir* w trybie *subjuntivo*, ponieważ wymagała tego konstrukcja.

Zapamiętaj zatem, że po zwrotach:

esperar que, querer que, preferir que oraz **necesitar que,**

które wyrażają prośby, nadzieje, oczekiwania **w stosunku do innych osób**, używamy *subjuntivo*.

Zaraz wyjaśnię, dlaczego podkreśliłam *w stosunku do innych osób*. Na razie spójrz jeszcze na czasownik *ir* odmieniony w *subjuntivo*.

yo vaya, tú vayas, él/ella/usted vaya, nosotros vayamos, vosotros vayáis, ellos/ellas/ustedes vayan

Wróćmy do kwestii wyrażania oczekiwań w stosunku do innych osób. Spójrz na dwa zdania zamieszczone poniżej:

Espero que vuelvas antes de las diez de la noche.

Chcę, żebyś wrócił/a przed dziesiątą wieczorem.

Espero volver antes de las diez de la noche.

Mam nadzieję wrócić przed dziesiątą wieczorem.

W pierwszym zdaniu pojawiają się dwie różne osoby, pierwsza wyrażona przez *espero que - ja mam nadzieję* - i druga wyrażona przez *vuelvas - wrócisz*, zatem używamy *que* + czasownik w *subjuntivo*.

W drugim zdaniu pierwsza i jedyna osoba w tym zdaniu wyraża nadzieję wobec samej siebie, zatem nie używamy *que*, a drugi czasownik jest w *infinitivo*, czyli bezokoliczniku.

Spójrz jeszcze na przykłady użycia *ser* oraz *estar*.

W poniższym zdaniu jedna osoba chce, aby druga była szczęśliwa:

Quiero que seas feliz.

Chcę, żebyś był/a szczęśliwy/a.

W następnym zdaniu osoba ma nadzieję, że sama będzie szczęśliwa:

Quiero ser feliz.

Chcę być szczęśliwy/a.

Podobnie jest w kolejnych zdaniach. W pierwszym pojawiają się różne osoby:

Estamos en peligro, necesito que estéis tranquilos.

Jesteśmy w niebezpieczeństwie, musicie zachować spokój (dosł. potrzebuję, abyście byli spokojni).

A w tym pojawia się jedna osoba:

Estamos en peligro, necesitamos estar tranquilos.

Jesteśmy w niebezpieczeństwie, musimy zachować spokój (dosł. potrzebujemy być spokojni).

Do wyrażania życzeń możesz również użyć takich zwrotów jak:

es necesario, es aconsejable, es recomendable, es conveniente, es importante, es bueno, hace falta.

Również w przypadku tych zwrotów, jeżeli odnosić się one będą do różnych osób, będzie trzeba dodać *que*, na przykład:

Es necesario que estés a tiempo porque no te vamos a esperar.

Konieczne jest, żebyś był/a na czas, ponieważ nie będziemy na Ciebie czekać.

Jeżeli rada, zalecenie, prośba nie będzie się odnosić do konkretnej osoby, użyjemy nieodmienionego czasownika bez *que*, na przykład:

No es necesario trabajar para tener dinero, pero hace falta tener buenas ideas.

Niekoniecznie trzeba pracować, żeby mieć pieniądze, ale trzeba mieć dobre pomysły.

Ale już kiedy na przykład odnosimy się do konkretnej osoby, powiemy:

Hace falta que me digas la verdad.

Trzeba, żebyś powiedział/a mi prawdę.

lub też:

Para trabajar en la construcción, es importante que seas fuerte.

Żeby (móc) pracować na budowie, ważne jest, abyś był silny.

i z użyciem bezokolicznika, jako ogólna informacja:

Para trabajar en la construcción, es importante ser fuerte.

Żeby (móc) pracować na budowie, ważne jest, aby być silnym.

Wróćmy do czasowników *ser* i *estar* użytych w powyższych zdaniach. Jak zapewne zauważyłeś, czasownik *estar* odmienia się w *subjuntivo* regularnie, należy jedynie pamiętać o akcentach:

yo esté, tú estés, él/ella/usted esté, nosotros estemos, vosotros estéis, ellos/ellas/ustedes estén

natomiast czasownik *ser* jest całkiem nieregularny i niezwiązany z trybem *indicativo* i odmienia się następująco:

yo sea, tú seas, él/ella/usted sea, nosotros seamos, vosotros seáis, ellos/ellas/ustedes sean

Zasady odmiany czasowników w *presente de subjuntivo* znajdziesz w **Ściądze** do lekcji, do której

zapraszam Cię po zakończeniu lekcji.

A teraz poznamy jeszcze kilka przydatnych zwrotów na wyrażanie życzeń.

Wszystkie zdania będą skierowane do drugiej osoby, gdyż będą to zwroty bezpośrednie, które stosujemy, gdy chcemy komuś coś życzyć.

Zacniemy od życzeń urodzinowych. Oprócz tradycyjnego:

Feliz cumpleaños.

Wszystkiego najlepszego (dosł. szczęśliwych urodzin).

Hiszpanie dodają:

¡Que cumplas muchos más!

Sto lat (dosł. obyś skończył/a więcej).

W języku hiszpańskim tak naprawdę nie kończy się lat, tylko się one *wypełniają*, stąd też używa się czasownika *cumplir* - *spełniać, wypełniać*, na przykład:

La próxima semana cumpla 30 años.

W przyszłym tygodniu kończę 30 lat.

Wróćmy do naszych życzeń. Użyty został tu przysłówek *que*, który w tego rodzaju zwrotach oznacza coś podobnego do *niech, oby, żeby*, i stosuje się po nim *subjuntivo*.

Kiedy na przykład ktoś wyrusza w podróż, powiemy mu:

¡Que tengas buen viaje!

Miłej podróży (dosł. obyś miał/a dobrą podróż)!

Kiedy natomiast ma na przykład egzamin, powiemy:

¡Que te vaya bien! / ¡Que tengas suerte!

Powodzenia (dosł. oby ci poszło dobrze; obyś miał/a szczęście)!

Z kolei jeśli na przykład nasz znajomy idzie na imprezę albo jedzie na wakacje, można powiedzieć:

¡Que lo pases bien! / ¡Que te diviertas!

Baw się dobrze!

W powyższym zdaniu użyte zostały dwa czasowniki mające to samo znaczenie. Jeden z nich to nieregularny (w czasie teraźniejszym) i zwrotny czasownik *divertirse*. Oto jego odmiana:

me divierto, te diviertes, se diviertes, nos divertimos, os divertís, se divierten

Drugi z nich to cały zwrot, *pasarlo bien*. O ile dobrze pamiętam, pojawił się on w drugiej części kursu i tłumaczyłam wtedy, że zaimka *lo* nie przekładamy na język polski, gdyż *lo* to właśnie *ta* impreza czy *te* wakacje, a podczas odmiany dajemy go na początek. Spójrz może na przykład:

Ayer fui al cumpleaños de Felipe y lo pasé muy bien.

Wczoraj poszedłem/poszłam na urodziny Filipa i bardzo dobrze się bawiłem/am.

Gdybyśmy chcieli wyrazić to samo zdanie, używając czasownika *divertirse*, brzmiałoby ono następująco:

Ayer fui al cumpleaños de Felipe y me divertí mucho.

Wczoraj poszedłem/poszłam na urodziny Filipa i bardzo dobrze się bawiłem/am.

Wróćmy teraz do składania życzeń. Kolejne zdanie możemy powiedzieć komuś na nowej drodze życia, na przykład, gdy ma zamiar wziąć ślub. Powiemy wówczas:

¡Que seas feliz!

Obyś był/a szczęśliwa!

A kiedy ktoś jest chory i życzymy mu powrotu do zdrowia, powiemy:

¡Que te mejores!

Kuruj się (dosł. oby ci się polepszyło)!

Czasownik *mejorarse* oznacza dosłownie *polepszyć się*, jest on czasownikiem regularnym i - jak widzisz - zwrotnym.

mejorarse

polepszyć się

Przed pójściem spać wszyscy na pewno życzą sobie *dobrej nocy*, a po hiszpańsku powiem to na przykład tak:

¡Que duermas bien!

Śpij dobrze (dosł. obyś spał/a dobrze)!

lub bardziej czule:

¡Que sueñes con los angelitos!

Niech Ci się przyśnią aniołki!

Czasownik *soñar con* oznacza *śnić o, marzyć o* i w odmianie, w czasie teraźniejszym **-o-** zmienia się na **-ue-**.

el ángel

anioł

Dodając końcówkę **-ito**, tworzymy zdrobnienie:

el angelito

aniołek

Teraz spójrz na jeszcze jeden przykład. Na początku każdego dnia, kiedy osoba wychodzi na przykład do pracy lub szkoły, warto powiedzieć:

¡Que tengas un buen día!

Miłego dnia (dosł. obyś miał/a dobry dzień)!

I tym miłym akcentem żegnaj się z Tobą. Zachęcam jeszcze raz do przestudiowania **Ściągi**, która pomoże Ci w opanowaniu odmian czasowników w *presente de subjuntivo*. Naturalnie nie zapomnij też o ćwiczeniach do dzisiejszej lekcji.

A teraz mogę Ci już życzyć tylko miłego dnia:

¡Que tengas un buen día!

lub może

¡Que tengas una buena noche!

Kasia



Ściąga

Odmiana czasownika z -AR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasowniki z -AR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Liczba pojedyncza

yo **hable**

tú **hables**

el/ella/usted **hable**

Liczba mnoga

nosotros/nosotras **hablemos**

vosotros/vosotras **habléis**

ellos/ellas/ustedes **hablen**

Odmiana czasownika z -ER w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasowniki z -ER w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Liczba pojedyncza

yo **coma**

tú **comas**

el/ella/usted **coma**

Liczba mnoga

nosotros/nosotras **comamos**

vosotros/vosotras **comáis**

ellos/ellas/ustedes **coman**

Odmiana czasownika z -IR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasowniki z -IR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Liczba pojedyncza

yo **viva**

tú **vivas**

el/ella/usted **viva**

Liczba mnoga

nosotros/nosotras **vivamos**

vosotros/vosotras **viváis**

ellos/ellas/ustedes **vivan**

Verbos irregulares en PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasowniki nieregularne w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Presente de subjuntivo dla czasowników nieregularnych (wyj. *ser, ir, estar, dar, saber, haber*) tworzymy, biorąc temat pierwszej osoby czasu teraźniejszego trybu oznajmującego, czyli *presente de indicativo* (tabelka na dole), i dodając do niego końcówki *presente de subjuntivo* odpowiednie dla danego czasownika (tabelki na górze).

Verbos irregulares en PRESENTE DE SUBJUNTIVO

teng-	ten er
veng-	ven ir
hag-	hac er
pong-	pon er
traig-	tra er
dig-	dec ir
salg-	sal ir
caig-	ca er

Odmiana czasownika SER w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasownik SER w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Liczba pojedyncza

yo **sea**

tú **seas**

el/ella/usted **sea**

Liczba mnoga

nosotros/nosotras **seamos**

vosotros/vosotras **seáis**

ellos/ellas/ustedes **sean**

Odmiana czasownika IR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasownik IR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
yo vaya	nosotros/nosotras vayamos
tú vayas	vosotros/vosotras vayáis
el/ella/usted vaya	ellos/ellas/ustedes vayan

Odmiana czasownika SABER w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasownik SABER w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
yo sepa	nosotros/nosotras sepamos
tú sepas	vosotros/vosotras sepáis
el/ella/usted sepa	ellos/ellas/ustedes sepan

Odmiana czasownika HABER w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasownik HABER w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
yo haya	nosotros/nosotras hayamos
tú hayas	vosotros/vosotras hayáis
el/ella/usted haya	ellos/ellas/ustedes hayan

Odmiana czasownika DAR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasownik DAR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Liczba pojedyncza

yo **dé**

tú **des**

el/ella/usted **dé**

Liczba mnoga

nosotros/nosotras **demos**

vosotros/vosotras **deis**

ellos/ellas/ustedes **den**

Odmiana czasownika ESTAR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasownik ESTAR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Liczba pojedyncza

yo **esté**

tú **estés**

el/ella/usted **esté**

Liczba mnoga

nosotros/nosotras **estemos**

vosotros/vosotras **estéis**

ellos/ellas/ustedes **estén**

Czasowniki z przegłosami w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Verbos con cambios vocales en PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasowniki mające w czasie teraźniejszym trybu oznajmującego (*presente de indicativo*) zmiany typu *o - ue*, *e - ie* czy *e - i* zachowują te zmiany w czasie teraźniejszym trybu łączącego (*presente de subjuntivo*) na takich samych zasadach.

Czasowniki z E-IR oraz O-IR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Verbos en E-IR y O-IR en PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasowniki typu *dormir* oraz *morir*, należące do grupy **O - IR**, są nieregularne w pierwszej i drugiej osobie liczby mnogiej i będą się odmieniać tak jak *dormir* (tabelka dolna). Taka sama sytuacja jest z czasownikami typu *pedir* czy *sentir*, czyli należącymi do grupy **E - IR**. Będą się one odmieniać według modelu *pedir* (tabelka dolna).

Odmiana czasownika DORMIR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasowniki typu O - IR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Liczba pojedyncza
yo **duerma**
tú **duermas**
el/ella/usted **duerma**

Liczba mnoga
nosotros/nosotras **durmamos**
vosotros/vosotras **durmáis**
ellos/ellas/ustedes **duerman**

Odmiana czasownika PEDIR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasowniki typu E - IR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Liczba pojedyncza
yo **pida**
tú **pidas**
el/ella/usted **pida**

Liczba mnoga
nosotros/nosotras **pidamos**
vosotros/vosotras **pidáis**
ellos/ellas/ustedes **pidan**

Czasowniki ze zmianami ortograficznymi

Verbos con los cambios ortográficos

Należy pamiętać o regułach ortograficznych w języku hiszpańskim dotyczących wymowy liter **c** i **g**. Zestawienia *ge* i *gi* czytamy jak *he* i *hi*, *gue* i *gui* czytamy jak *ge* i *gi*, natomiast *güe* i *güi* jak *głe* i *gli*, a *ga* jak *ga*. Należy mieć to na uwadze i dokonywać prawidłowych zmian w pisowni w przypadku odmiany czasowników typu *llegar*, *averiguar* czy *coger* (tabela dolna). Z kolei połączenia *ce* i *ci* czytamy jak *se* oraz *si*, a *ca*, *co* czy *cu* jak *ka*, *ko* oraz *ku*. To z kolei należy mieć na uwadze, odmieniając czasowniki typu *acercar* (tabela dolna).

Odmiana czasownika LLEGAR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasowniki typu -GAR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Liczba pojedyncza

yo **llegue**

tú **llegues**

el/ella/usted **llegue**

Liczba mnoga

nosotros/nosotras **lleguemos**

vosotros/vosotras **lleguéis**

ellos/ellas/ustedes **lleguen**

Odmiana czasownika COGER w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasowniki typu -GER w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Liczba pojedyncza

yo **coja**

tú **cojas**

el/ella/usted **coja**

Liczba mnoga

nosotros/nosotras **cojamos**

vosotros/vosotras **cojáis**

ellos/ellas/ustedes **cojan**

Odmiana czasownika AVERIGUAR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasowniki typu -GUAR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
yo averigüe	nosotros/nosotras averigüemos
tú averigües	vosotros/vosotras averigüéis
el/ella/usted averigüe	ellos/ellas/ustedes averigüen

Odmiana czasownika ACERCAR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Czasowniki typu -CAR w PRESENTE DE SUBJUNTIVO

Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
yo acérque	nosotros/nosotras acercuemos
tú acérques	vosotros/vosotras acercuéis
el/ella/usted acérque	ellos/ellas/ustedes acercuen

El vocabulario

ojalá	oby
tocar la lotería	wygrać na loterii
ya que	ponieważ
el bosque	las
la Navidad	Boże Narodzenie
esperar	czekać, mieć nadzieję
estar en peligro	być w niebezpieczeństwie
hacer falta	potrzebować, być koniecznym

el cumpleaños	urodziny
cumplir	spełniać, wypełniać (np. obietnicę)
cumplir X años	skończyć X lat
pasarlo bien	dobrze się bawić
divertirse	dobrze się bawić
mejorarse	polepszyć się
soñar con	marzyć, śnić o
el ángel	anioł
averiguar	sprawdzać
acercar	zbliżyć się